Boerenzwaluwen
in de Polder Westzaan

door Jeroen Buijs en Rob Koeman

Het jaar van de boerenzwaluw is bijna om als we dit schrijven en de boerenzwaluwen zelf zijn al weer lang en breed vertrokken naar hun winterverblijf in Afrika. Hopelijk hebben ze deze lange en gevaarlijke tocht overleefd en zien we ze van het voorjaar weer terug.

Als werkgroep polder Westzaan hebben we meegedaan aan de landelijke tellingen die in het kader van het jaar v/d boerenzwaluw gehouden zijn. Besloten was om alle bewoonde nesten in de gehele polder Westzaan te tellen en in kaart te brengen. En de resultaten van onze telling willen we U natuurlijk niet onthouden. We hadden het gebied in delen opgesplitst wat het tellen vergemakkelijkte. Daarnaast hadden we een plan opgesteld om de inwoners van Westzaan bij de telling te betrekken.

Publiciteit
In het voorjaar heeft er een artikel in het blad "de Wessaner" gestaan met een oproep om nesten van boerenzwaluwen door te geven aan de werkgroep. Hierop zijn niet zo veel reacties gekomen. De reacties die er waren hebben we nagetrokken en leverden toch wel wat op.
Bijvoorbeeld de reactie van iemand die bij Forbo werkt en waar Ed Staats in de vorige Kieft al wat over schreef. Daarnaast waren de meeste mensen die we bezochten nu op de hoogte van onze telling, "de Wessaner" wordt redelijk goed gelezen.

De telling zelf
Er hebben een tweetal tellingen plaats gevonden (zie het overzicht).
Tijdens onze tellingen was de medewerking van de mensen om de nestplaatsen te bezoeken groot en zijn we overal gastvrij ontvangenVaak gingen boeren en bewoners mee om te helpen met het tellen en om de nestplaatsen aan te wijzen.
De opzet van de telling was niet alleen om meer te weten te komen over de aanwezigheid van de boerenzwaluw in de polder maar ook om kennis te maken met de boeren die in dit gebied actief zijn. In dit laatste zijn we ook zeker geslaagd.
Alleen bij Smitco (gelegen naast molen de Schoolmeester) konden we het exacte aantal nesten niet tellen en hebben we een voorzichtige schatting gemaakt op basis van het aantal in en uitvliegende zwaluwen. Met de eigenaar van dit bedrijf, die een warm hart heeft voor "zijn" zwaluwen hebben we ook gesproken, alleen zijn schatting hebben we iets naar beneden bijgesteld.
Bij de 2e telling hebben we ook gebruik gemaakt van een spiegelstok (zie foto) om in de nesten te kijken. Het vaststellen van of een nest bezet is of niet is op deze manier heel duidelijk.
Alleen is het niet bij alle nesten mogelijk, sommige nesten zitten namelijk veel te hoog daarvoor. De meeste nesten die we bij de 1e telling gevonden hadden bleken bij de 2e telling ook weer bezet. Hier en daar was er weer een nieuw nest bijgemaakt of was een nest niet meer bezet.

Het resultaat
Van de telling is een overzicht gemaakt met daarop de namen van alle boeren en buitenlui waar zwaluwen zijn aangetroffen. De vereenvoudigde tabel is hiervan een weergave.
In de tabel staat aangegeven of het om een particulier (bedrijf) gaat, een melkvee bedrijf of paardenstal/ manege en waar de nesten zich bevinden. Daarnaast of er vee, ruige mest en modder aanwezig is. Bij boeren met melkvee troffen we de grootste aantallen boerenzwaluwen aan. Hier is natuurlijk voldoende voedsel te vinden door al de insecten die rondom het vee aanwezig zijn en er is meestal ook wel modder aanwezig om het nest mee te bouwen. Het hoogste aantal nesten, welke wij aantroffen bij een boer, is 19 (1e telling) om 17 (2e telling). In totaal zijn er in de hele polder op 39 plekken bezette zwaluwnesten gevonden. Het totaal aantal bezette nesten van de eerste telling is 173 en bij de tweede teling 154.

Uiteraard zullen we vast nog wel een paar nesten over het hoofd gezien hebben. Onder slechts twee bruggen hebben we nesten geteld terwijl er vast wel meer bruggen zijn waar zwaluwen onder gebroed hebben.

De resultaten hebben we ondertussen doorgegeven aan Vogelbescherming Nederland. We zijn ook wel heel benieuwd naar de landelijke resultaten en waar er verder in de Zaanstreek nog meer boerenzwaluwen hebben gebroed.

Het vervolg
Als werkgroep zitten we er aan te denken om de telling over een aantal jaar (of misschien al volgend jaar) nog eens te herhalen. Maar eerst willen we de landelijke resultaten afwachten en het advies dat hieruit volgt Het zou natuurlijk mooi zijn als er een advies uitkomt waar de boerenzwaluwen wat aan hebben. De landelijke trend, achteruitgang van de zwaluw, kan misschien gestopt worden , maar ja hoe doe je dat.

De boeren en andere deelnemers hebben ondertussen van de werkgroep een bedankje ontvangen voor hun gastvrijheid naar de boerenzwaluwen en het meewerken aan de tellingen.
Al met al waren wij best tevreden met het aantal broedparen boerenzwaluwen in onze polder. We vonden het een leuke en leerzame ervaring.

Aan de telling hebben meegewerkt: Rob Koeman, Benno Graas, Jeroen Buijs, Hans Josseaud, Bert van de Belt en Raquel Gomez.

Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek" Werkgroep Polder Westzaan
2011 Jaar van de boerenzwaluw: bewoonde nesten Polder Westzaan

		1e telling	2e telling	Stal	Paardenstal	Schuur	Brug	Botenhuis	Vee aanwezig	Ruige mest of modder aanwezig
Middel 270	Melkvee gangbaar	7	5	X	X	X			X	X
Middel 215	Particulier met vee	3	1	X		X			X	X
Middel 228	Particulier met vee	0	2							X
Middel 198	Particulier met vee	3	3			X				X
Middel 180	SBB	1	0					X		
Middel	Particulier met vee	9	9		X	X			X	X
Middel 103	Particulier met vee	2	0		X				X	X
Middel 131	Manege		2		X					X
Middel 150	Particulier zonder vee	1	1			X				
Middel 146	Particulier zonder vee	1	2			X				
Guisveld W.veer	Particulier met vee	3		X					X	X
Guisveld W.veer	Particulier met vee	6	5			X			X	X
Guisveld W.veer	Particulier met vee	1	0		X				X	X
Guisveld	SBB	1	0				X			
Overtoom 4	Melkvee gangbaar	19	17	X		X			X	X
Overtoom 194	Melkvee gangbaar	12	4	X		X			X	X
Zuidende 260	Melkvee gangbaar	14	12	X		X			X	X
Zuidende 255	Particulier met vee	2	0	X		X			X	X
Zuideinde 210	Melkvee gangbaar	7	7	X		X			X	X
Zuideinde 193	Melkvee gangbaar	3	1	X		X			X	X
Allanstraat 11	Particulier zonder vee	3	5			X				
Allanstraat 84	Particulier met vee	4	2		X	X			X	X
Allanstraat 101	Particulier met vee	3	10	X	X	X			X	X
Weiver 75	Particulier met vee	1		X						X
Allanstraat 121	Particulier zonder vee	1	1					X		
Allanstraat 170	Particulier met vee	10	12			X				X
Allanstraat 240	Particulier zonder vee		1							
Allanstraat 265	Particulier met vee	2	2	X						X
Allanstraat 278	Paardenstal	2	2		X				X	X
Allanstraat 314	Melkvee Extensief	3	3	X		X			X	X
Allanstraat 334	Particulier met vee	8	8	X		X			X	X
Allanstraat 423	Melkvee gangbaar	3	2	X					X	X
Allanstraat 350	Melkvee gangbaar	5	5	X		X			X	X
Vaartdijk 24	Particulier zonder vee.									
	Vervallen boederij	5	5			X		X		
Vaartdijk 20	Melkvee gangbaar	7	5			X				X
Guispad 5	Bedrijf zonder vee	7	10			X				
Guispad	Particulier met vee	3	3		X	X			X	X
Nauerna	Sluis brug	7	7				X			
Westenwindpad 102	Melkvee biologisch	4							39	
		1e telling	2e telling	16	9	24	2	2	21	29
Totaal aantal		**173**	**154**							